

Hea klient!

Aasta tagasi võtsime vastu otsuse saata oma klientidele infoleht, kus oleks kirjutatud Jõudluskontrolli Keskuse tegemistest natuke laiemalt. Tookordne otsus sai vastu võetud pisut kartlikult, sest Jõudluskontrolli Keskuse töötajad olid avaldanud aastas 1-2 artiklit. Täna infolehega lõpeb esimene aastaring ja tuleb tunnistada, et seekordse infolehe puhul oleme juba probleemi ees, et kuidas kõike soovitud ära mahutada.

Oma osa on siin kindlasti ka kogemustel, et märkame rohkem asju, mis Teile huvi pakkuda võiks. Kuid teine ja väga oluline asi on, et 2004 aasta viimase kvartaliga on jõudnud lõpule mitmed alustatud projektid.

Tähelepanelikumad lugejad märkasid juba kindlasti uut kujundust – jah, seekordne leht on esmakordselt värvilises trükkis ja esmakordselt kasutame uut Jõudluskontrolli Keskuse sümbolikat, mille 2005. a. veebruarist ametlikult kasutusele võtame.

Lisaks uuele logole saate lugeda meie edusammudest Eesti Juhtimiskvaliteedi Auhinna konkursil. Jõudluskontrolli Keskuse usaldusväarsust tõestab ka fakt, et alates 2004. aasta oktoobrist teeme piimaproove ka Läti piimalaborile (SIA Piensaimnieku Laboratorija).

Huvitavat lugemist leiavad kindlasti need tootjad, kes liipsavad lehma kolm korda päevas ja on seni hädas olnud kontroll-lüpsi tegemisel. Infolehes kajastatud uuendus kolmekordse lüpsi osas viitab sellele, et koos Teiega areneme ka meie ja me soovime leida alati Teie murele lahenduse. Loodame, et käesolev aasta on Teile kõigile edukas!

Head uut jõudlusaastat!

Kaivo Ilves
Jõudluskontrolli Keskuse direktor

Uudised

JKK uus logo

Jõudluskontrolli Keskus
Estonian Animal Recording Centre

Alates 1. veebruarist 2005 hakkab Jõudluskontrolli Keskus kasutama uut logo ja asutuse sümbolikat. Logo vahetus on tingitud JKK soovist olla oma klientidele äratuntavam, sest ikka ja jälle aetakse Jõudluskontrolli Keskust segamini Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu, Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti või Veterinaar- ja Toiduametiga. Vana sümbolika igapäevane kasutamine oli raskendatud, kuna oma huvitava lahenduse tõttu oli see raskesti mõistetav ning keeruline ja kulukas kasutada. Mida on uuel logol kujutatud? Meie jaoks sümboliseerib uus logo töökust, liikuvust, edasipürgivust. Logol olevat kujutist võib tõlgendada mitmeti, kuid JKK näeb selles põllumajanduslooma ja J-tähte, kusjuures logo keskel olev ring sümboliseerib Keskust.

Tänu JKK uue sümbolika kasutuselevõtmisega hakkavad Teieni jõudvad materjalid olema "värskendatud", ning loodetavasti teile meeldivas kuues. Ka vahetub 1. veebruarist JKK kodulehekülje praegune aadress www.reg.agri.ee uue vastu: www.jkkeskus.ee. JKK töötajate e-posti aadressid on alates veebruarist kujul: eesnimi.perekonnanimi@jkkeskus.ee, kusjuures täpitähtede asemel kasutatakse tähti o, a, y.

JKK Aasta töötaja ja Päikesekiir

Juba teist aastat valib JKK oma töötajate seast Aasta töötaja. Preemia antakse välja töötajale, kelle töö on teistega võrreldes kõige rohkem tunnustamist väärt. JKK Aasta töötaja 2004 on direktori asetäitja IT alal Kalle Pedastsaar. Ta on sel aastal pakkunud välja palju uusi ideid ning neid ellu viinud (pidevad täiendused programmis Vissuke, andmebaaside arendused, lineaarne skoor ja kolmekordne lüps). Kalle on asjalik

kolleeg, kes osaleb aktiivselt nii asutuse igapäevatoos kui ka töövälistel üritustel. Ta on abivalmis ning hoolitseb töötajate eest.

Sel aastal valisid JKK töötajad esmakordselt endi seast ka kolleegipreemia "Päikesekiir" laureaadi. Päikesekiire tiitel antakse välja töötajale, kes on kolleegide arvates kõige toredam, säravam, meeldivam kolleeg ehk töötaja, kes teeb kaastöötajate tuju rõõmsamaks ja päeva säravamaks. 2004. aasta Päikesekiireks valiti personalijuht Kaie Kasemets.

Muutus veiste seemenduste ja paarituste sisestamise kord

Alates 01. novembrist 2004 kehtivad uued reeglid veiste seemenduste ja paarituste sisestamisel. Kuni novembrini said loomapidajad edastada JKKle ka seemenduse andmeid. Nüüd saavad loomapidajad JKKle esitada vaid paaritusandmeid. Seemenduste sisestamist korraldab Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu (ETKÜ). Uue korra kohaselt kogub ja töötleb seemendusandmed ETKÜ, paaritusandmed kogub ja esitab JKKle loomapidaja või jõudlusandmete koguja.

Possu vahetab välja db-Planeri

Lõpukorrale on jõudmas Possu valmimine. Possu on JKKs programmeeritud sigade jõudlusandmete kogumise programm, mis vahetab välja seni kasutatud db-Planeri. Samaaegselt farmides kasutatava programmiga loodi ka sigade seemendusjaamas kasutatav Possu, millega kogutakse spermaanaluüsi tulemusi ja edastatakse need JKK andmebaasi. Possu on eestikeelne, programmeeritud töötamiseks Windows keskkonnas ning see ei peaks enam takistama farmide infotehnoloogilist arengut. Üleminek db-Planerilt Possule on planeeritud lõpetada 31.12.2005. a. Senise nelja teenuse liigi asemel jääb edaspidi kehtima kaks – Possu farmiversioon ja Possu keskuse versioon.

Ammlehmade talvine söötmine ja pidamine

Kuna Eestis napib eestikeelset materjali lihaveiste kasvatamise ja pidamise kohta, kuid huvi selle vastu on suur, siis otsustasin kirjutada, mida olen lugenud ja kuulnud teistelt lihaveisekasvatajatelt ning kogunud ise nelja aasta jooksul.

Seekord siis ammlehmade pidamisest ja söötmisest.

Problemaatilisem pool ammlehmade pidamisel on nende talvine pidamine ja söötmine. Karjamaaperioodil, kui on vastavalt loomade arvule piisavalt karjamaad, puhas veekogu lähedal, normaalsete sademetega suvi ning soe ja pikk sügis, erilisi muresid ei teki. Suvehakul võiks karjamaal juurde anda söödaks kaera- või odrapõhku või talvest ülejäänud heina, et vältida noore rohu vähesest kiudainesisaldusest tingitud kõhulahtisust. Lisaks peaks loomadel olema vaba juurdepääs mineraalidele ja soolale.

Talveperioodil nii lihtsalt ei lähe.

Lihaveisekasvatuse puhul on tähtis jälgida, et loomade pidamine ja söötmine oleksid korraldatud võimalikult lihtsalt ja praktiliselt. Söödakulud tuleks hoida võimalikult madalal, kuid tingimusel, et lehma kõik toitainete vajadused oleksid rahuldatud ja sigivus ei langeks.

Ammlehmade pidamise tasuvust iseloomustavad kulud lehmade söödale; lehmade arv, kellelt saadakse võõrutatud vasikad; vasikate võõrutuskaalud ja võõrutatud vasikast ja väljapraagitud lehmast saadav hind.

Lehmade talvise pidamise ja söötmise korraldamisel tuleks arvestada, et lihaveistel meeldib väga väljas olla. Sellest tulenevalt võiks nende söötmine toimudagi väljas. Väljassöötmisel on mitmeid võimalusi. Üheks võimaluseks on söödaalus, kuhu saab asetada sööda ja loomad saavad ümberringi süüa ning alust saab transportida ühest kohast teise, et vältida ühe koha tallamist poriseks ja sõnnikuseks. Olen näinud ka sellist söötmist, kus heinaruloon veetakse loomadele talvekopplisse ja veeretatakse maa peale laiali. Tüüpilisem variant on pikk söödasõim. Ideaalne oleks, kui söödasõime või –aluse kohal oleks mingi katus, et vihm ja lumi otse söödale ei sajak.

Katusega söödaalus

Söötmise puhul on tähtis jälgida, et söödafronti jaguks kõikide loomade jaoks, kuna loomade vabapidamisel eksisteerib tugev hierarhia – karja pea ja võimukamad loomad söövad alati enne, mille tulemusena võib ebapiisava söödafronti korral osa loomi, nimelt nõrgemad ja haiged, jääda söömata või jääb neile teiste loomade poolt juba läbisorteeritud vähemkvaliteetne sööt. Küllaldase söödafronti puhul pääsevad kõik loomad korraga sööda juurde. Eelkõige kehtib see juhul, kui loomadel on oma

söötmissajad ja sööta jagatakse normeeritult. Vajalik söödafronti laius 550-750 kg lehmale on 65-80 cm. Kui sööt on kogu aeg vabalt ees, ei pea söödafronti iga lehma kohta arvestama.

Väljassöötamise mõte on selles, et kuna loomad seisavad talvel põhilise osa ajast söödakoha juures, siis sel juhul tekib lauta või varjualusesse vähem sõnnikut, magamiseks on ase kuivem ning allapanu kulub vähem. Laudas, kuivemas ja veidi soojemas kohas, võiksid paikneda sool, mineraalained ja asuda joogikoht.

Nüüd söödast endast.

Kui piimakarja puhul on väga tähtsal kohal koresööda proteiini ja energia sisaldus, siis ammlehmade talvisel söötmisel see nii suurt tähtsust ei oma. Kui koresöödaks on hein ja/või silo, siis ammlehmade puhul võiks käituda järgmiselt: arvestades, et lehmad poegivad varakevadel, on vasikad loomade karjamaale minekuks just sellises vanuses, et hakkavad emapiima kõrvale karjamaarohu sööma. Värske noor proteiini- ja energiarikas karjamaarohi tõstab emal piimatoodangut ja annab vasikale hea kasvuhoo sisse. Mõte oleks selline, et esimene niide karjatada ja ammlehmadele sööda varumist võiks planeerida alles teisest või kolmandast niitest. Seda põhjendusega, et ammlehmad, kes on talveperioodil tiined, peaksid söömisega olema veidi tagasihoidlikumad. Taoline kiudainerikas silo annab lehmale täiskõhutunde ja vajalikul hulgal toitaineid. Selline ammede ettevaatlik söötmine on vajalik selleks, et vältida kevadel raskeid poegimisi (suured vasikad) ja ammlehmadel (eriti mullikatel) vältida rasvumist, mis samuti raskendab poegimise kulgu. Tiine lehm peaks olema keskmises konditsioonis. Rasvumine avaldab negatiivset mõju poegimisele, piimatoodangule ja tiinestumisele. Looma toitumust hinnatakse välimiku vaatlemise teel.

Kõige lihtsam viis looma toitumuse ehk konditsiooni määramiseks on sõrmede ja pöidlaga lehma nimme piirkonnas vaagna ja küljeluude kompimine:

- Lahja looma puhul on selgroog selgelt nähtav ja terav. Kompimisel ei ole tunda nahaalust rasvkude.
- Keskmises konditsioonis loomal on selgrootülid ja küljeluud eraldatavad vaid tugeval pöidla survele. Samas on tunda nahaaluse rasvkoe olemasolu.
- Rasvunud loomal on luuline alus raskesti äratuntav ja kompimisel on selgelt tunda nahaalust rasvkude.

Kindlasti ei tohiks unustada anda loomale sööda kõrvale mineraalaineid. Tiinetele lehmadele on sobivaks mineraaliks fosforirikas mineraal, et loom saaks maksimaalselt ära kasutada oma organismi kaltsiumivarud, vältimaks poegimishalvatusi. Täiendav fosfori vajadus tekib eriti liblikõielise silo söötmisel, mis sisaldab palju kaltsiumi. Mineraali peaks lehma kohta arvestama 80-150 g päevas, olenevalt põhisööda mineraalainete sisaldusest.

Teine väga vajalik lisand loomadele on sool, mis võiks vabalt ees olla. Soola puudusel tekib loomadel isutus, kõhnumine, karvkate muutub räsituks. Võib esineda nõrkus, liikumis- ja

südamehäireid, piimatoodangu langus. Vähemtähtsaks ei saa pidada ka mikroelementide ja vitamiinide osatähtsust, millest olenevad loomade inna tunnuste väljendumise aktiivsus, tiinestumine, sündinud vasikate elujõulisus, päramiste peetuse esinemine ja udarapõletikud.

Piiratud söödakoguse puhul peaks arvestama, et pärast loomade söömist jääks söödaalale sööta veidi alles, mis annab aluse mõelda, et kõik loomad said sööta valida ja kõhud on täis. Kindlasti tuleks söötmisel arvestada, et külmemate ilmade korral on koresööda söömus suurem. Ammlehmadele jõusööta ega söödajahu anda pole vaja. Tähtis on, et oleks piisavalt koresööta, mineraalaineid, soola, joogivett ja kuiv ase lamamiseks.

Talvise varjualuse allapanu osas kogesin, et kui esimesel sügisel valmistusin südamega talve alguseks ja eemaldasin laudast korralikult vana sõnniku, siis hoolimata sellest, et kuiva allapanu oli piisavalt, külmusid talvel madalate miinuskraadidega ära loomade väljaheitehunnikud. Laudas muutus loomade liikumine väga vaevaliseks, kuna taoline kõva ja konarlik pinnas on loomade jalgadele ohtlik. Nüüd planeerin nii, et talveperioodiks jääks piisav kiht sõnnikut alles, mis käärimisprotsessi tulemusena hoiab laudas allapanualuse pinnase nii sooja, et väljaheited ei külmu ära ja loomade magamisase on soe. Allapanuks kasutan saepuru ja põhku.

Täiesti eraldi tuleks käsitleda vasikate lisasöötmist karjamaal, võõrutatud vasikate söötmist karja täienduseks ja nuumloomade söötmist.

Edukat uut 2005. aastat!

Ly Jõras
Väliteenistuse osakond
zootehnik-peaspetsialist

Kas ma võin kindel olla, et minu andmed kaotsi ei lähe?

Küllap on meist paljudel juhtunud, et arvuti kõvaketas ei tööta, andmefail on rikki läinud, vajalik fail on kogemata kustutatud või halvimal juhul on arvuti lausa ära varastatud. Ka võib pahatahtlikult arvutisse tunginud viirus teha parandamatut kahju.

Kas JKK andmebaasiserveriga, kus minu andmeid hoitakse, ei või juhtuda samasuguseid probleeme? Võib küll, kuid nende toimumise tõenäosus on väike ja andmete pöördumatu kaotsimineku tõenäosus on väga väike. Nii et võite kindel olla, et Teie andmed ei saa JKKs küll kaotsi minna.

Miks me seda väita võime?

1. Serveriruum on spetsiaalselt projekteeritud ja sisustatud arvutustehnika jaoks sobiva mikrokliima ja varguskindluse tagamiseks.

2. Andmebaasi server on oluliselt töökindlam tavalisest töökohaarvutist. Näiteks kettasüsteem koosneb mitmest kettast ja on ülesehitatud nii, et ühe ketta tõrge ei tähenda midagi. Andmete ohjamiseks kasutame alates 1998. aastast Oracle'i andmebaasi. Pidevalt kaasajastatud Oracle'i andmebaas on efektiivne ja parimate funktsionaalsete omadustega.

3. Igal öösel tehakse andmebaasi täielik varukoopia linti. See garanteerib andmete osalise või täieliku taastamise. Varukoopiaid hoiame kahes erinevas asukohas, millest üks on tuntud panga hoiualaegas. See garanteerib andmebaasi taastamise ka kõige mustema stsenaariumi, JKK hoone hävimise korral.

Kalle Pedastsaar
Direktori asetäitja IT alal

Tähelepanu!

Muutus seemenduste ja paarituste sisestamise kord

Alates 01. novembrist 2004. a. saavad loomapidajad ja jõudlusandmete kogujad JKKle esitada ja sisestada ainult paaritusandmeid. Seemenduste sisestamise eest vastutab ja seda korraldab täielikult Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu (ETKÜ). Sellega on täpselt fikseeritud vastutus seemendus ja paaritusandmete töötlemisel: **seemendusandmed** kogub ja töötleb ETKÜ, **paaritusandmed** kogub ja esitab JKKle loomapidaja või jõudlusandmete koguja. Loomapidajate ja jõudlusandmete kogujate jaoks on blokeeritud seemendusandmete esitamine JKKle nii pabervormidel kui ka elektrooniliselt. Näiteks kui loomapidaja avastab, et mingi seemendus on andmebaasis registreerimata või pole korrektne, siis peab ta pöörduma ETKÜ, mitte JKK poole. Teisalt, ETKÜ jaoks on blokeeritud paaritusandmete töötlemine.

Initsiatiiv seemendus/paaritusandmete täpse töötlemise korra väljatöötamiseks tuli ETKÜlt, kes ei olnud rahul senise korraga, et loomapidajad saavad esitada Jõudluskontrolli Keskusele ka seemendusandmeid. Arusaadavalt on loomapidaja sooviks, et loomade andmed oleksid andmebaasis aktuaalsed. Paraku ei jõudnud seemendusandmed läbi ETKÜ tihti piisava kiirusega andmebaasi. Seepärast hakkasid paljud loomapidajad, mõistes elektroonilise andmeedastuse eeliseid, ise andma ka seemendusandmeid. Osutus aga, et see ei ole vastuvõetav

ETKÜle. Tõsi, seemendusandmeid on loomapidajad JKKle pabervormidel saanud alati anda, kuid praktiliselt loobusid nad sellest võimalusest, kui seemendusandmete sisestamine läks üle ETKÜle. ETKÜ aktsepteeritav soov on, et tal oleks täielik kontroll ja ülevaade seemendamise korraldamise ja seemendusandmete ning -statistika üle. Loomapidajate poolt esitatud seemendused kahjustasid neid põhimõtteid. JKK tunnistab, et teenuse arendajana ei olnud ta mõlema osapoole huvisid tasakaalustatult arvestanud. See oli lähtekoht, millest Veterinaar- ja Toiduameti (VTA), ETKÜ ja JKK esindajad täpse korra väljatöötamisel lähtusid.

· Seemendusandmeid kogub ja töötleb ETKÜ, kusjuures kõik seemendused peavad olema sisestatud JKK andmebaasi 35 kalendripäeva jooksul. Andmeid saavad sisestada vaid ETKÜ poolt volitatud isikud (ETKÜ töötajad, seemendustehnikud). Programmi kasutusõigused annab ETKÜ volitusel JKK.

· JKK töötajate, loomapidajate ja jõudlusandmete kogujate jaoks on seemendusandmete sisestamine ja korrigeerimine blokeeritud.

· Paaritusandmed kogub ja edastab JKKle pabervormidel ja/või elektrooniliselt loomapidaja (jõudlusandmete koguja).

· Paaritusandmete sisestamine on ETKÜ jaoks blokeeritud.

JKK ja kvaliteedikonkursid

Tartus, JKK saali seintel on JKK tunnistused ja aukirjad:

- Tunnistus osalemise kohta konkursil Eesti Kvaliteediauhind 2002,
- Avaliku sektori kvaliteediauhinna pilootprojekt 2003 "Arenev Riigiasutus" aukiri edukate sammude eest asutuse juhtimiskvaliteedi tõstmisel,
- Konkursi Eesti Juhtimiskvaliteedi Auhind 2004 tunnistus parima avaliku sektori asutusele.

Meie kliendid ja partnerite esindajad on neid tunnistusi nähes alati pärinud – **mis konkursid need on?**

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) koostöös Eesti Kvaliteediühingu ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga korraldatav Eesti Juhtimiskvaliteedi Auhinna konkurs toimub 2005. aastal juba neljandat korda. Konkurs on vahendiks ettevõtete juhtimiskvaliteedi arendamiseks ja hindamiseks.

Osaleva ettevõtte hindamine toimub Eesti Juhtimiskvaliteedi Auhinnamudeli alusel erinevate valdkondade lõikes (näiteks eestvedamine, strateegia, klientide ja töötajatega seotud tulemused jpm). Osalevad ettevõtted vormistavad taotlusdokumendi konkursil osalemiseks. Seejärel toimub taotlusdokumendi alusel ettevõtete hindamine, mille käigus avaliku konkursi raames välja valitud ning koolitatud hindajad, kelleks on teiste ettevõtete tipp- ja keskastme juhid, analüüsivad esitatud taotlusdokumendi

ning külastavad täiendava info kogumiseks ettevõtteid. Hindamise tulemusel koostatakse ettevõttele põhjalik tagasisideraport, mis annab hinnangu ettevõtte juhtimissüsteemi ning arengupotentsiaali kohta.

Miks on JKK konkursil osalenud?

Tagantjärele võib nentida: selleks, et meie asutuse juhtimine ning seeläbi kõik JKK tegevused oleksid süsteemsemad. Sest hea juhtimine tagab kompetentse ja pühendunud töötajaskonna, mis toob kaasa head tulemused klientidega seonduvate näitajate osas. See omakorda avaldab positiivset mõju asutuse üldistele tulemustele.

Konkursil äramärgimine pole olnud meie eesmärk, oluline on olnud osalemise protsess – oma tegevuste põhjendatus ja rakendatuse analüüsimine, et seeläbi leida kitsaskohad ja need parandada.

Ainult konkursil osalemine märkimisväärset kasu ei anna. Otsustav on tagasisideraporti kasutamine – kas juhtkond otsustab saadud ettepanekuid rakendada. Oleme valinud tagasisideraportist JKK jaoks olulisemad ettepanekud ning jõudumööda neid rakendanud. Usun, et iga meie klient võib tuua näiteid, kuidas JKK teenused on muutunud temale järjest sobivamaks kaotamata andmete usaldusväärsuses.

Eneken Ulmas
Siseaudiitor

Tööjuubelid

13.02.2005 Aire Pentjärv – 10
28.03.2005 Ly Jõras – 5
01.04.2005 Ludmilla Aan – 10
01.04.2005 Vaike Konga – 25

www.jkkeskus.ee
keskus@jkkeskus.ee

Jõudluskontrolli Keskus
Estonian Animal Recording Centre

Kreutzwaldi 48A, Tartu 50094
Tel 738 7700
Faks 738 7702

Piimaveiste ja kitsede jõudluskontrollialane nõustamine	738 7738
Programmide Vissu ja Vissuke ning lihaveiste jõudluskontrollialane nõustamine	738 7737
Sigade jõudluskontrollialane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienditeenindaja	738 7751
Harju-, Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga-, Võrumaa klienditeenindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla-, Tartu- ja Viljandimaa klienditeenindaja	738 7753
Lääne-Viru-, Pärnu-, Saaremaa klienditeenindaja	738 7754
Põlvnemisandmed (veised)	738 7756
Geneetiline hindamine	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7735
Raamatupidamine	738 7700

Labor

Kreutzwaldi 46, 50094 Tartu
Tel. 738 7726
Faks 738 7724

Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

Kalender

15. veebruar – 2004. aasta jõudluskontrolli aastakokkuvõtete avaldamine

15. veebruar – lüpsikarja aretusväärtuste järjekordse hindamise tulemuste avaldamine koos Interbulli hindamistulemustega JKK kodulehel

Maakondade zootehnikud

Harjumaa	Maire Põhjala	Västriku 2b; Tallinn	tel 655 7250	gsm 516 7886	K 9.00-16.00
Hiiumaa	Ly Kogermann	Mäe 2; Käina	tel 463 1147	gsm 516 7815	E 9.00-14.00
Ida-Virumaa	Anna Muttik	Rakvere 27; Jõhvi		gsm 511 9264	T 10.00-15.00
Jõgevamaa	Urmas Raide	Ravila 10; Jõgeva	tel 776 0048	gsm 511 6875	E 8.00-15.00
Järvamaa	Anne Rosenberg	Rüütli 2; Paide	tel 385 0286	gsm 510 3312	E 9.30-12.00; K 9.30-15.00
Lääne-Virumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2; Rakvere	tel 322 7018	gsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Saima Toom	Posti 30; Haapsalu	tel 473 3007	gsm 516 7872	E 9.00-16.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1; Põlva	tel 799 3007	gsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Malle Unt	Haapsalu mnt. 86; Pärnu	tel 443 3120	gsm 516 7878	E 10.00-14.00
Raplamaa	Elle Meister	Kuusiku tee 6; Rapla	tel 485 5673	gsm 516 7868	E 10.00-15.00
Saaremaa	Aarne Põlluäär	Kohtu 10; Kuressaare	tel 453 1352	gsm 517 4320	K 14.00-17.00; R 9.00-14.00
Tartumaa	Urmas Raide	Kreutzwaldi 48A-215; Tartu	tel 738 7739	gsm 511 6875	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Lai 19; Valga	tel 764 2995	gsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Aini Maalmeister	Vabaduse plats 4; Viljandi	tel 433 3713	gsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11; Võru	tel 782 1253	gsm 520 6231	R 10.00-13.00